

Erikohtud - Saksamaa

Тази страница е машинно преведена и качеството ѝ не може да бъде гарантирано.

Selles osas esitatakse teave Saksamaa erikohtute kohta.

Erikohtud

Kõrgemad töökohtud

Töökohtud tegelevad peamiselt tööõigusega seotud vaidlustega, mis tulenevad töötajate ja tööandjate lepingulistest suhetest (individuaalne tööõigus). Nad menetlevad ka kollektiivlepinguid, nt ametiühingute ja tööandjate ühenduste (kollektiivne tööõigus) või tööandja ja töökomitee vahel.

Esimese astme kohtud on töökohtud (liidumaade kohtud). Töökohtu töökoda on koda. Põhimõtteliselt otsustab ta kui president ja kaks aukohtunikku, kellest üks on töötajate ja teine tööandjate teenistuses. Teatavad otsused, mis ei ole osa suulisest menetlusest, võetakse kohtu eesistuja poolt ilma kaaskohtunike panuseta.

Kõrgema astme töökohtud (Landesarbeitsgerichte, mis on ka liidumaade kohtud) vastutavad töökohtu otsuste peale esitatud kaebuste ja kaebuste käsitlemise eest. Nende kohtute hulka kuuluvad ka üks kutsekohtunik ja kaks rahvakohtunikku (üks töötaja ja teine tööandja poolt).

Viimasel juhul teeb otsuse föderaalne töökohus ([Bundesarbeitsgericht](#)) föderaaltasandil. Tribunal koosneb esimehest, kahest ametialasest kohtunikust ning ühest töötajate ja tööandja aukohtunikust.

Haldusõigus

Haldusotsuste hindamise eest vastutavad kolm eri filiaali: üldised halduskohtud ning sotsiaal- ja finantspädevus. Üldiste halduskohtute ning sotsiaal- ja finantskohtute oluline tunnus on see, et nad kohaldavad põhimõtet, et kohus peab vastama faktidega (Amtsermittlung) seotud tingimustele. Ametliku uurimise põhimõte õigustab kohtute kohustust uurida asjaolusid ex officio (st mitte ainult poole taotlusel või poolte esitatud tõendite alusel), kuna kohtuotsuste materiaalne tõde mõjutab avalikku huvi.

Üldised halduskohtud

Üldhalduskohtutel on kolm jurisdiktsiooni tasandit (juhtumid).

1. **Esimene aste:** Halduskohtud
2. **Teine aste:** Liidumaade ülemkohtud (või halduskohtud)
3. **viimane aste:** [Föderaalne halduskohus](#).

Esimeses astmes on **pädevad halduskohtud** põhimõtteliselt pädevad. Kõrgema astme halduskohtud on eelkõige apellatsioonikohtud, kes vaatavad esimese astme kohtute otsuseid õiguslikult ja faktiliselt läbi. Väga väheste eranditega on föderaalne halduskohus apellatsioonikohus, kes uurib üksnes õigusküsimust („läbivaatamine”).

Üldine halduskohtusüsteem vastutab üldiselt kodanike ja administratsiooni vaheliste vaidluste lahendamise eest seoses haldusseaduste ja haldusaktide nõuetekohase kohaldamisega. Halduskohtute asemel on üldkohtud pädevad, kui ametiasutused ei täida avaliku sektori asutuse ülesandeid, kuid tegutsevad eraettevõtjana. See kehtib kõikide sellest tegevusest tulenevate vaidluste kohta. Peale selle on kõik vaidlused jäetud välja üldise haldusõiguse süsteemist, millega seoses on erinevatel kohtutel pädevus õigusaktide alusel (nagu maksukohus, sotsiaalkohus või üldkohtud).

Halduskohtute kolleegiumid on kojad, kuhu kuuluvad tavaliselt kolm elukutselist kohtunikku ja kaks aukohtunikku. Kõrgema halduskohtu senat koosneb tavaliselt kolmest elukutselisest kohtunikust. Föderaalne halduskohtu senati liikmeks on põhimõtteliselt viis elukutselist kohtunikku. Halduskohtutes võib juhtumid üle viia ühele kohtunikule.

Sotsiaalkohtud

Sotsiaalne kohtusüsteem on jaotatud täpselt samamoodi nagu üldine haldusõiguse süsteem kolmel juhul koos vastava tööjaotusega. Sotsiaalkohtud on esimeses astmes põhimõtteliselt pädevad. Apellatsioonikohus on 14 riigi sotsiaalkohus, [Saksamaa sotsiaalkohus](#) (Bundessozialgericht), välja arvatud mõned erandid.

Sotsiaalse õigluse kohtud on peamiselt pädevad lahendama vaidlusi, mis puudutavad sotsiaalkindlustust (pensionid, õnnetusjuhtumi-, haigus- ja pikaajalise hoolduse kindlustus), töötuskindlustust, töötajate kindlustust ja sotsiaalhoolekannet (eelkõige sotsiaalabi, varjupaigataotlejate hüvitiste seaduse alusel makstavad hüvitised, teatavad invaliidsuskindlustuse küsimused). Kodadel kui sotsiaalkohtute kolleegiumides töötab kutsekohtunik ja kaks aukohtunikku. Senat tegutseb kõrgema astme sotsiaalkohtu ja Bundessozialgerichti (Bundessozialgericht) koosseisus, millel on kolm kohtunikku ja kaks aukohtunikku.

Finantskohtud

Finantsjurisdiktsioonis on esimese astme finantskohtud ja [föderaalne finantskohus](#), mis tegutseb appellatsioonikohtuna. Finantskohtute pädevus hõlmab peamiselt riigilõivude, maksude ja tollimaksudega seotud vaidlusi. Eelarvestusse kuuluvad kolm elukutselist kohtunikku ja kaks aukohtunikku. Föderaalne finantskohus koosneb põhimõtteliselt viiest kohtunikust. Esimese astme finantskohtusse võib pöörduda ka konkreetse kohtuniku poole.

Muud erikohtud

Saksamaa konstitutsioonikohus

Föderaalne [konstitutsioonikohus](#) tagab kooskõla riigiõigusega föderaaltasandil. Tema otsused põhinevad põhiseaduslikul õigusel (Grundgesetz). Ülekaalukalt suurim arv kohtuasju föderaalne konstitutsioonikohtu menetluses on konstitutsioonilised kaebused. Need on esitanud kodanikud, kes väidavad, et kohtuotsus, valitsuse hagi või seadusandlik akt rikub nende põhiõigusi. Konstitutsiooniline kaebus on tavaliselt vastuvõetav üksnes juhul, kui kõik teised pädevad kohtud on edutult edasi kaevanud, st viimase abinõuna tehtud otsuste peale. Konstitutsioonilist kaebust saab otse algatada ainult erandlikel asjaoludel.

On mitmeid teist liiki menetlusi. Need hõlmavad eelkõige õigusaktide põhiseaduslikkuse põhiseaduslikkuse abstraktset või sisulist läbivaatamist ning menetlusi, mille eesmärk on kontrollida, kas põhiseaduslikud institutsioonid on tegutsenud väljaspool oma pädevuspiirkonda. Teatavate föderaalne konstitutsioonikohtu otsuste puhul võib olla õiguslik jõud. Kohus koosneb kahest osakonnast (Senat), mis koosnevad kaheksast kohtunikust. Esimese astme kohus teeb otsuse kodadena, mis koosnevad kolmest kohtunikust, igaüks neist või senatis; enamikul juhtudel ilma kohtuistungeta.

Piirkondlikud konstitutsioonikohtud (Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichte)

„Piirkondlikud konstitutsioonikohtud” on vastavate liidumaade konstitutsioonikohtud. Peamiselt lahendavad nad liidumaade õiguse alaseid vaidlusi seoses Landesrecht’iga, mis reguleerib ka nende praktilist koosseisu, haldusmenetlusi ja pädevuse ulatust.

Lingid

[Liidu töökohus](#)

[Föderaalne halduskohus](#)

[Bundessozialgericht \(föderaalne sotsiaalkohus\)](#)

[Bundesfinanzhof](#)

[Saksamaa konstitutsioonikohus](#)

See on sisu masintõlge. Lehekülje omanik ei vastuta masintõlgitud teksti kvaliteedi eest.

Viimati uuendatud: 16/09/2019